

тивів відповідно до існуючих вимог з метою оптимізації фінансового стану; впровадження управлінського обліку і на цій підставі оптимізацію витрат підприємства; оптимізацію розподілу виручки і вибір найефективнішої дивідендної політики; більш широке впровадження комерційного кредиту з метою оптимізації джерел грошових коштів; застосування лізингових операцій з метою розвитку виробництва; впровадження сучасної системи управління грошовими потоками; розробка і реалізація стратегічної фінансової політики підприємства.

В статтє раскрыто сущность и значение финансового состояния предприятий, исследовано методы и приемы анализа финансового состояния, предложены мероприятия финансовой устойчивости предприятий в условиях финансовой нестабильности.

Ключевые слова: финансовое состояние, оценка финансового состояния предприятия.

Список використаних джерел:

1. Ареф'єва О.В. Економічна стійкість підприємства: сутність, складові та заходи з її забезпечення / О.В. Ареф'єва, Д.М. Городинська // Актуальні проблеми економіки. — 2008. — № 8(86). — С. 83—90.
2. Бугай В.З. Аналіз та оцінка фінансової стійкості підприємства / В.З. Бугай, В.М. Омельченко // Держава та регіони. — 2008. — № 1. — С. 34—39.
3. Колодізєв О. Теоретичні аспекти управління економічною стійкістю підприємства / О. Колодізєв, К. Нужний // Галицький економічний вісник. — 2008. — № 1(16). — С. 53—59.
4. Обущак Т.А. Сутність фінансового стану підприємства / Т.А. Обущак // Актуальні проблеми економіки. — 2007. — № 9. — С. 92—98.

Essence and value of the financial state of enterprise is exposed. Methods and receptions of analysis of the financial state of enterprise are investigational. The measures of financial firmness of enterprises are offered in the conditions of financial instability and financial crisis.

Keywords: financial state, financial analysis of enterprise.

УДК 339.9 (477.73)

В. В. ЛАГОДІЄНКО

Миколаївський національний аграрний університет

І. Т. КИЩАК, Р. С. ЗУБКОВ

Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ЗДІЙСНЕННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДП НВКГ «ЗОРЯ»-«МАШПРОЕКТ»

Розглянуто організаційно-виробничу структуру та основні напрями діяльності ДП НВКГ «Зоря»-«Машпроект». Проаналізовано організаційно-технологічні засади здійснення зовнішньоекономічної діяльності підприємства в умовах державних закупівель. Для забезпечення виробництва продукції об'ритувана необхідність створення нового підрозділу на підприємстві.

Ключові слова: ринок, замовники, конкуренти, газотурбобудування, контракт, зовнішньоекономічна діяльність, продукція, державна закупівля, серійне виробництво.

Постановка проблеми. Відродження іміджу держави, як високоіндустріальної країни, ґрунтується на ефективному використанні наукового потенціалу та виробничих потужностей для стабілізації ситуації у складному машинобудівництві. Складна машинобудівна галузь є досить специфічною: акумулюючи у своїй продукції здобутки суміжних сфер промисловості (машинобудування, суднобудування, металургія, електротехніка і так далі), вона одночасно стимулює розвиток власне цих та інших галузей. З одного боку це є індикатором рівня розвитку економіки держави в цілому, з

іншого – стимулюючою ланкою економічного розвитку специфічних галузей. Поряд з цим успішний і перспективний розвиток цієї сфери в певній мірі стримується рядом нормативних та організаційно-управлінських чинників.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Єдине підприємство в Україні і країнах СНД, що представляє наукомістку і високотехнологічну галузь промисловості – корабельне газотурбобудування є державне підприємство «Науково-виробничий комплекс газотурбобудування «Зоря»-«Машпроект» (м. Миколаїв, засноване в 1954 році). Основна продукція

комплексу – газотурбінні двигуни і головні газотурбозубчасті агрегати (ГГТА) для військово-морського флоту і цивільних суден, енергетики і газотранспортної промисловості. У контексті значущості розвитку складного машинобудування України рядом науковців присвячені дослідження різних аспектів функціонування галузі: А. Ісайкіна [1], А. Мініна [7] та інших.

Невирішені частини загальної проблеми. Враховуючи актуальність питання розвитку складного машинобудування та утримання досягнутих позицій на внутрішньому та зовнішньому ринках цієї продукції подальших досліджень потребують окремі складові організаційно-технологічних засад здійснення зовнішньоекономічної діяльності підприємств у зазначеній галузі.

Мета дослідження. Метою роботи є дослідження стану та перспектив розвитку державного підприємства ДП НВКГ «Зоря»-«Машпроект» з виробництва та реалізації високотехнологічної продукції на зовнішньому ринку.

Виклад основного матеріалу. В історичному поступі діяльності підприємством розроблено чотири покоління газотурбінних двигунів потужністю від 2,5 до 110 МВт і десятки проектів зубчастих передач потужністю до 75 МВт, виготовлено і поставлено замовникам більше 3500 корабельних і промислових двигунів і тисячі передач редукторів. Асортимент продукції, яка виробляється підприємством, формують: морські установки; двигуни; промислові установки для енергетики; установки для газотранспортної системи; зубчасті передачі; сервісне обслуговування. Загальну структуру основних напрямів діяльності підприємства в сучасний період наведено на рис. 1.

На світовому ринку продукції такого призначення та асортименту ДП НВКГ «Зоря»-«Машпроект» займає одне із провідних місць. Основними замовниками та конкурентами підприємства у різних сферах є:

На ринку продукції для газоперекачувальних станцій:

- Замовники – ВАТ РАО «Газпром» (Росія), компанія «МАПНА» (Іран).
- Конкуренти – «Siemens» (Німеччина), «Rolls-Royce» (Великобританія), «General Electric» (США), авіаремонтні підприємства Російської Федерації.

На ринку морської продукції:

- Замовники – ВАТ «Середньоневський суднобудівний завод» (Росія), ВАТ «Вимпел» (Росія), ВАТ «ПСЗ Янтар» (Росія), Міністерство оборони Індії.
- Конкуренти – «Siemens» (Німеччина), «Rolls-Royce» (Великобританія), «General Electric» (США).

На ринку продукції для енергетики:

- Замовники – компанія «МАПНА» (Іран), компанія «Doosan» (Корея), компанія «Orenda Aerospace» (Канада).
- Конкуренти – «General Electric» (США), «Solar» (США), «Alstom» (Франція), «Siemens» (Німеччина) [6;7].

Організаційно-виробничу структуру державного підприємства «Науково-виробничого комплексу газотурбобудування «Зоря»-«Машпроект» (ДП НВКГ «Зоря»-«Машпроект») формують: Центр науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт (ЦНДДКР) «Машпроект» та завод «Зоря». До Центру науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт входять підрозділи: конструкторського відділення (КВ), науково-дослідного відділення (НДВ) і дослідного виробництва (ДВ). Завод «Зоря» забезпечує виготовлення і ремонт се-

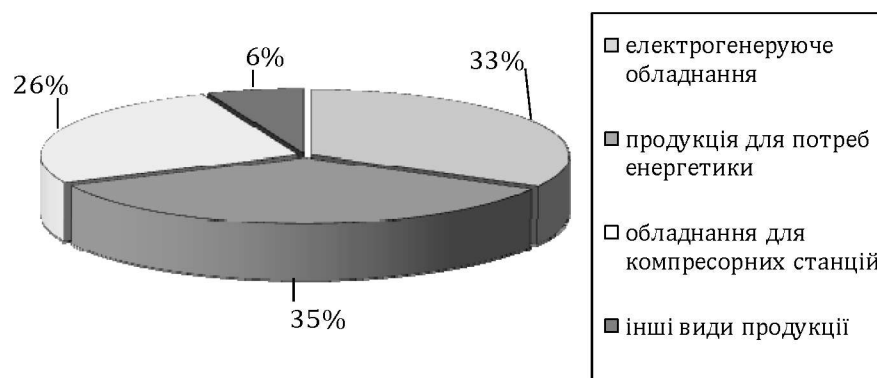

Рис. 1. Структура напрямів діяльності підприємства

рійних газотурбінних двигунів, редукторів і іншого устаткування, здійснює комплектацію і збирання газотурбінних установок і турбогенераторів.

Згідно технологічних процесів виробничі цехи і лабораторії ДП НВКГ «Зоря»-«Машпроект» оснащені сучасним обладнанням та устаткуванням, у виробництві використовуються передові технології, засновані на останніх досягненнях науки і техніки. Прецизійне вакуумне литво жароміцних сплавів і сталей, точне ізотермічне і імпульсне штампування, електронно-променево зварювання, газоциркуляційне і плазмове покриття, лазерне різання, електричні методи обробки, виготовлення деталей на оброблювальних центрах, вертикальне протягування пазів в дисках – далеко не повний перелік прогресивних технологій, які використовуються в діяльності кваліфікованого персоналу підприємства, при цьому у заводських лабораторіях забезпечується належний рівень необхідних досліджень, випробувань і контролю якості матеріалів, зразків деталей та вузлів агрегатів.

Організація виробничого процесу передбачає наявність серійного виробництва (заготівельне, механоскладальні цехи, цех виготовлення кріпильних виробів і обв'язки, складально-зварювальне, термогальванічне, ливарне, складальний цех та інструментальне виробництво); дослідного виробництва (цехи: випробувальні, механоскладальні, інструментальний, ливарно-механічний, складальницький) та допоміжного виробництва (цехи: ремонтно-механічний, ремонтно-будівельний, електропостачання та ремонту електрообладнання, енергетичний та поточного і оперативного ремонту) [8].

Наявність потужної інструментальної виробничої бази дозволяє здійснювати своєчасну і якісну підготовку виробництва, оснащувати виробництво складними пристосуваннями, штампами, ливарними прес-формами, вимірювальним і різальним інструментом. Функціонування підприємства забезпечується власною енергетичною базою, транспортним, ремонтно-механічним і ремонтно-будівельним підрозділами. Фахівці комплексу здійснюють монтаж, пусконаладжувальні роботи, гарантійне технічне обслуговування дослідних і

серійних виробів на об'єктах замовника, а також авторський нагляд впродовж усього терміну експлуатації. Підприємство сертифіковано за системою якості ISO 9001-2000.

Забезпечення виробництва основними матеріалами та комплектуючими забезпечує управління матеріально-технічного забезпечення (УМТЗ) яке функціонально підпорядковується директору з закупівель. На управління покладено наступні функції: визначає потребу і забезпечує підприємство матеріалами, напівфабрикатами, комплектуючими, заготовками по зовнішній кооперації, а також інструментом; здійснює контрактно-договірну діяльність зі закупівель товарно-матеріальних цінностей (ТМЦ); здійснює контроль ритмічності поставок та їх відповідність умовам поставки та встановленим цінам; висуває претензії до постачальників у зв'язку з порушеннями умов поставки ТМЦ, а також за їх якістю; реалізує відходи виробництва; здійснює економічний аналіз діяльності з управління матеріально-технічним забезпеченням підприємства; організовує протокольні заходи, пов'язані з прийомом і обслуговуванням зарубіжних делегацій, переклад документації під час переговорів; забезпечує транспортне обслуговування підприємства.

Служба закупівель ДП НВКГ «Зоря»-«Машпроект», як суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності, з 2010 року здійснює свою діяльність відповідно до Закону України «Про здійснення державних закупівель» (2010 р.). База попередньо укладених договорів на постачання складових технологічного процесу давала можливість працювати підприємству в їх рамках до 2012 року. На підставі договорів річним планом в 2012 році було передбачено здійснення 785 закупівель товарів. Наявність такої кількості закупівель потребувало оперативного та якісного супроводу кожної закупівлі, адже кожна з них повинна була супроводжуватися шістьома засіданнями тендерного комітету з конкурсних торгів. Для цього на підприємстві було створено два тендерні комітети №1 та №2.

Для здійснення своєї діяльності тендерним комітетом №2 розроблено «Положення про комітет з конкурсних торгів», відповідно до вимог Закону України «Про здійснення держа-

вних закупівель» (зі змінами «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань державних закупівель» 2011 р.) та «Типового Положення про комітет з конкурсних торгів». Зазначеним «Положенням» визначено порядок створення, головні функції, права та обов'язки комітету щодо організації та проведення процедур закупівель (торгів) по закріпленню за комітетами кодам закупівель. Для технічного супроводу кожної закупівлі створено відділ організації конкурсних торгів і маркетингових досліджень (ВОКТіМД). Головним завданням відділу стало своєчасне оформлення документації конкурсних торгів: на кожну закупівлю необхідно оформити приблизно сто документів; результативністю діяльності відділу стало проведення 442 торгів на загальну суму 1 061,1 млн грн.

Особливої уваги потребувала закупівля за напрямками:

1. «Прилади та апаратура для автоматичного регулювання та керування» за кодом 33.20.7 ДК 016-97 (Системи автоматичного управління ГТД) на загальну суму 3 560, 0 млн дол. США. Необхідність закупівлі була зумовлена тим, що системи автоматичного управління, регулювання, захисту і контролю параметрів (САУ) розробляються фірмою «Continuous Control Solutions LLC» («CCS», США) для різних проектів ДП НВКГ «Зоря»-«Машпроект» з 2003 року. В рамках робіт по контракту розроблено інженерний проект базової САУ, відповідно до якого розпочато розробку конструкторської документації для системи управління UGT15000X, що поставляється за контрактом між ДП НВКГ «Зоря»-«Машпроект» та фірмою «Sinopac International» (Китай).
2. «Вузли та деталі для двигунів, генераторів і трансформаторів» за кодом 31.10.6 ДК 016-97 (Блок станції пожежогасіння для газотурбінних електростанцій ФРДИ.425628.003) на загальну суму 16,0 млн грн. Відповідно до прийнятої технічної політики підприємства, розробка документації на блок СПТ для ГТЕ здійснюється спільно з ТОВ «НВП» Меридіан та ДП НВКГ «Зоря»-«Машпроект». ТОВ «НВП» Меридіан забезпечує виробництво та поставку комплектуючих для системи пожежогасіння та контролю загазованості (АУП та КЗ) в повному обсязі. Збірка системи АУП та КЗ здійсню-

ється на ДП НВКГ «Зоря»-«Машпроект» за технічної підтримки фахівців ТОВ «НВП» Меридіан. Пусконаладка, введення в експлуатацію та пред'явлення системи АУП та КЗ органам держнагляду «Замовника» і всього блоку СПТ для ГТЕ здійснюється ТОВ «НВП» Меридіан при авторському нагляді ДП НВКГ «Зоря»-«Машпроект». Спільно з ТОВ «НВП» Меридіан розроблена та зібрана на ДП НВКГ «Зоря»-«Машпроект» і введена в експлуатацію система АУП та КЗ для ГТЕ-25С «Стирол», встановлена система АУП та КЗ для GTD-25HU80.09 (Іран). Для ГТЕ-25НГ80 (Іран-енергетичний) вперше розроблено і поставляється повністю змонтований блок СПТ «під ключ» спільно з системою АУП і КЗ.

3. «Електродвигуни та генератори змінного струму» за кодом 31.10.2 ДК 016-97 (Генератори електричні двополюсні синхронні Jisalt 230F, включаючи шефмонтажні, пусконаладжувальні послуги та консультаційні послуги з використання товару) на загальну суму 8 158,6 млн EUR. Дана закупівля зумовлена тим, що відповідний контракт укладений між ДП НВКГ «Зоря»-«Машпроект» («Продавець») та Sinopac International (Middle East) FZE («Покупець») передбачає постачання 5 газотурбогенераторних пекіджів для розвитку нафтового родовища Ядавран. До складу пекіджа входить газотурбінна установка виробництва ДП НВКГ «Зоря»-«Машпроект» та генератор електричний двополюсний синхронний з системою збудження та маслостанцією, шафами керування електрогенератора з системою синхронізації та резистора заземлення нейтралі, що має бути придбаний підприємством від субпостачальника за окремим контрактом. На етапі передконтрактної підготовки «Продавцем» було запропоновано «Покупцеві» варіанти компоновки пекіджів генераторним обладнанням виробництва ДП «Завод «Електротяжмаш» (єдиного в Україні проектувальника та виробника потужних промислових генераторів) та Російського електротехнічного концерну «Русэлпром» (концерн об'єднує 12 підприємств, що виробляють більш як 3000 найменувань електродвигунів та генераторів) та компанії «Jeumont Electric» (Франція). Після розгляду запропонованих рішень компанія «Sinopac International (Middle East) FZE» відхилила обладнання виробництва підприємств

«Электротяжмаш» та «Русэлпром» як таке, що не відповідає технічним вимогам «Покупця», зокрема щодо системи охолодження, та не має досвіду експлуатації у жарких кліматичних умовах. Рішення щодо вибору генераторного обладнання для газотурбогенераторних пекіджів винесено «Покупцем» на користь генератора електричного «Jisalt» 230F виробництва «Jeumont Electric» (Франція) [2].

В процесі діяльності спеціалістами ВОКТіМД забезпечене задоволення потреб виробництва у матеріалах і обладнанні та виконанні плану впровадження нових розробок (ГГТА проекту «Корвет»; ГГТА для нового фрегата проекту М56 (Росія); енергетичні установки «Sinopres» (Китай); нового газотурбінного двигуну для енергетики UGT – 45000–60000; двох двигунів ДГ90 потужністю 16МВт кожен для компресорної станції «Урдомская» (Росія); 5 двигунів ДУ-80 потужністю 25 МВт кожен для дотискувальної компресорної станції «Бованенковського» (півострів Ямал, Росія); устаткування для другої черги ДКС газового родовища «Бованенково». Протягом 2010–2011 років підприємством поставлено для компресорної станції «Бованенковського» 12 двигунів ДУ-80 потужністю 25 МВт кожен [9].

У складальному виробництві забезпечується збір двигуна за замовленням нафтогазової корпорації «Sinopres» (Китай). Двигун ДТ-90 – нова продукція підприємства, що працює на паливі газоподібному і дизельному. За контрактом, укладеним в 2011 році, ДП «Зоря»-«Машпроект» поставить «Замовнику» 5 газотурбогенераторних установок потужністю 16 МВт кожна. Устаткування призначене для родовища, що розробляється компанією «Sinopres» [4].

Протягом 2012 року тендерним комітетом №2 проведено 204 торги, з них 180 – завершилися укладанням договорів: 129 договорів були укладені управлінням матеріально-технічного забезпечення; 37 – відділом інструментального забезпечення, 14 – енерго-механічним управлінням державного підприємства. У 2013 році підприємство здійснює діяльність з випуску устаткування для: транспорту газу; потреб енергетики та військово-морських сил. Позитивним є те, що на підприємстві зросли обсяги виробництва і продажів електрогене-

руючого обладнання і морських силових установок (на морську продукцію припадає близько 33% замовлень). Тут підприємство віддає перевагу співпраці з кораблебудівниками Індії, Російської Федерації та Китаю. Для цього буде поставлено продукцію для фрегатів, десантних кораблів на повітряній подушці, ракетних катерів. У портфелі 35% замовлень становить продукція, що призначена для потреб енергетики. В рамках цього ним буде продовжено виконання довгострокових контрактів та реалізація нових угод: з 2013 року розпочнеться відвантаження продукції нафтопереробній компанії «Sinopres» (Китай); Харбінському дослідному інституту судових котлів і турбін (Росія). У загальному обсязі законтрабованої продукції 26% становить обладнання для компресорних станцій магістральних газопроводів. Одним з найбільших споживачів цієї продукції є ВАТ «Газпром» (Росія). У поточному році сторони забезпечуть обсяги співпраці шляхом поставки підприємством устаткування на ряд нових компресорних станцій. Приводи газоперекачувальних агрегатів підприємство планує постачати і в далеке зарубіжжя [1].

В портфелі замовлень продукції підприємства в 2013 р. змінилося співвідношення за напрямками діяльності. У структурі експорту 2012 року 56% продажів припадало на газоперекачувальне обладнання, 21 – морська продукція, 19% – обладнання для енергетики. В останні роки підприємство розширяє свою присутність на ринку електрогенеруючого обладнання: у 2013 році тенденція до зростання цього сектора зберігатиметься поряд з збільшенням замовлень на військово-морську продукцію; замовлення на морські силові установки сьогодні формують виробничу програму підприємства до 2019 року (в 2013 році комплекс планує випустити 100 двигунів) [8]. Тут, зокрема, слід звернути увагу на те що підприємство уклало контракт з індійським замовником на поставку силових газотурбінних установок з мікропроцесорною системою управління для суден, які будуть побудовані в Мумбаї. За умовами контракту в період 2016–2019 років підприємством зазначеними установками буде обладнано чотири кораблі [10].

З врахуванням зазначеного для перспективного, своєчасного та якісного забезпечення

виробництва продукції доцільним є створення у складі ДП НВКГ «Зоря»-«Машпроект» підрозділу з наступними функціями:

- а) проведення експертизи цін номенклатури товарів (яка відображається в договорах, які надаються на перевірку, специфікаціях, рахунках та інших документах) придбаних для забезпечення виробничої діяльності підприємства; здійснення пошуку альтернативних постачальників та цін на товарно-матеріальні цінності (у відповідності номенклатурою УМТЗ, ОІЗ, ЕМУ, УБІА, цеху 60), видача рекомендацій для укладання економічно вигідних договорів;
- б) проведення перевірки проектів договірних документів на предмет невідповідності нормам і правилам контрактно-договірної роботи на підприємстві; здійснення перевірки достовірності обсягу партії товару яка накуповується (виходячи з дефіциту по конкретній номенклатурі ТМЦ, норм вантаження, умов і часу поставки);
- в) проведення розрахунків оптимальних партій закупівель ТМЦ і нормативів запасів на складах по закріпленій номенклатурі; підготовка інформації про динаміку складських залишків по кожному груповоду і в цілому по службі (щомісячно та щоквартально); аналізування динаміки складських залишків з виявленням причин їх росту та надання відповідних пропозицій; дослідження стану та причин виникнення неліквідної продукції на складах і надання пропозицій щодо їх реалізації;
- д) коригування перспективних цін в КІС підприємства та актуалізація кодів ТМЦ; проведення розцінки номенклатури БПЗ; формування та моніторинг бази альтернативних постачальників. використання міжнародної комп'ютерної системи Internet, різних електронних каталогів і програм, а також прайс-продукції з метою пошуку альтернативних постачальників.

Висновки. Вищерозглянуте дає підстави стверджувати, що здійснення зовнішньоекономічної діяльності ДП НВКГ «Зоря»-«Машпроект» демонструє достатньо динамічний розвиток та має перспективи. Зазначене підтверджується тим, що з початку 2013 року, щомісяця підприємством випускається 8,5 двигунів. У першому кварталі 2013 року обсяги реалізації продукції зросли на 5% у порівнянні з аналогічним періодом 2012 року; в цілому протягом року планується зростання обсягів реалізації продукції на 6,5%. Своєчасне реагування на основні виклики, як на нормативно-го так і на організаційного характеру, дають

можливість підприємству здійснювати свою діяльність та формувати плани на довгострокову перспективу.

Перспективи подальшого дослідження.

Вважається, що наявний досвід та утворення в складі підприємства спеціалізованого структурного підрозділу з відповідними функціями сприятиме успішній його діяльності з виробництва і реалізації на зовнішньому ринку складного наукомісткого машинобудівного обладнання. Розмежування функцій між спеціалізованими структурними підрозділами дозволяє досягти підвищення ефективності технологічної та виконавчої дисципліни, спростити структуру управління. Поряд з цим вдосконалення організаційно-технологічних засад здійснення зовнішньоекономічної діяльності підприємств з виробництва складного машинобудування потребує подальших наукових напрацювань у зростаючих вимогах світової ринкової економіки.

Список використаних джерел:

1. Агита Исайкина ГП НПКГ «Зоря»-«Машпроект»: стратегия лидерства Николаевская городская газета Вечерний Николаев № 150 (3317) 29 Декабря 2012г. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.vn.mk.ua/stories.php?id=17874>.
2. Державні закупівлі офіційний загальнодержавний веб-портал [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://tender.me.gov.ua/EDZFrontOffice/menu/uk/purchaseStartSearch>.
3. «Зоря»-«Машпроект» планирует выпустить 100 двигателей в 2013 году Новости Николаева [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.podrobnosti.mk.ua/2013/01/25/zorya-mashproekt-planiruet-vypustit-100-dvigatelej-v-2013-godu.html>.
4. «Зоря»-«Машпроект» разрабатывает 5 газотурбогенераторных установок для Синорес Новости Николаева [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.podrobnosti.mk.ua/2012/11/16/zorya-mashproekt-razrabatyvaet-5-gazoturbogeneratornyh-ustanovok-dlya-sinopec.html>.
5. Китайская делегация посетила «Зоря»-«Машпроект». Николаевская информационно-аналитическая интернет-газета [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.mk.mk.ua/rubric/economic/2012/08/04/07771/>.
6. Минин А. А. Система оперативного управления производством на крупном машиностроительном предприятии на базе ERP-системы IT-Предприятие [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.mescenter.ru/mesacnf/presentations/mesa2010_minin.pdf.
7. Минин А. А. Управление производством в рамках корпоративной информационной системы IT-Enterprise на государственном предприятии Научно-производственный комплекс газотурбостроения «Зоря»-«Машпроект» (сложное машиностроительное производство) [Електронний ресурс]. — Режим

- доступу: http://www.ibmm.ru/var/ftp/Zorya_mashproekt_IBMM-12.pdf.
8. Офіційний сайт ДП НВКГ «Зоря»-«Машпроект» [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.zmturbines.com/>.
  9. Офіційний сайт Регіональної торговельно-промислової палати Миколаївської області [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.rtp.com.ua>.
  10. Миколаївці випускатимуть турбіни для індійських кораблів // Голос України. — 2013. — 27 квітня.

Рассмотрена организационная структура и основные направления деятельности ГП НПКГ «Зоря»-«Машпроект» в современный период. Проанализированы организационно-технологические основы осуществления внешнеэкономической деятельности предприятия в условиях осуществления государственных закупок. Обосновано создание нового структурного подразделения на предприятии.

Ключевые слова: рынок, заказчики, конкуренты, газотурбостроение, контракт, внешнеэкономическая деятельность, продукция, государственные закупки, серийное производство.

Address the institutional framework and the main activities of SE Research and Production Complex «Zorya»-«Mashproekt» in the modern period. Analyzed the organizational and technological framework for the implementation of foreign economic activity of the enterprise in terms of public procurement. Justified the creation of a new unit at the plant.

Keywords: market, customers, competitors, gas turbine, contract, trade, production, procurement, production.

УДК 658.152

Б.В. ПОГРІЩУК

Тернопільський національний економічний університет

І. Т. КИЩАК, І. Ю. РУДЬ

Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

У статті розглядаються питання формування стратегії напрямів інвестиційної діяльності на підприємствах. Досліджено етапи розробки інвестиційної стратегії на підприємствах. Визначено окремі аспекти процесу формування інвестиційного портфеля підприємств. Запропоновано алгоритм розробки інвестиційної стратегії підприємств.

Ключові слова: інвестиційний портфель, інвестиційна стратегія, інвестування, прибутковість, ефективність, інвестиційний цикл, процес, інвестиційна діяльність.

Постановка проблеми. Дослідження проблем інвестування економіки завжди знаходилося в центрі уваги економічної науки. Це обумовлено тим, що інвестиції зачіпають найглибші основи господарської діяльності, визначаючи процес економічного зростання в цілому. В сучасних умовах вони виступають найважливішим засобом забезпечення умов становлення ринкової економіки, структурних зрушень в господарському комплексі країни, забезпечення технічного прогресу, підвищення якісних показників господарської діяльності на мікро- і макрорівнях. Активізація інвестиційного процесу є одним з найдійовіших механізмів соціально-економічних перетворень.

Від ефективності інвестиційної політики залежать стан виробництва, положення і стан технічного рівня основних фондів підприємств, можливості структурної перебудови економіки, вирішення соціальних і екологічних проблем. Інвестиції є основою для розвитку підприємств, окремих галузей і економіки в цілому.

Формування напрямів інвестиційної діяльності на підприємствах з урахуванням перспективи являє собою процес розробки інвестиційної стратегії. Інвестиційна стратегія підприємств є системою довгострокових цілей інвестиційної діяльності і набором найбільш ефективних шляхів їхнього досягнення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремі аспекти процесу формування інвести-